

08.04.2021

Kokoustiedot

Aika 08.04.2021 torstai klo 9:00 - 10:50

Paikka Teams

Läsnä

Tatu Kemppainen, puheenjohtaja
Jarmo J Koski, varapuheenjohtaja
Pauliina Aukee
Tero Hallikainen

Esteellinen asiassa 5 (10 §)

Esteellinen asiassa 6 (11 §)
Esteellinen asioissa 4 (9 §) ja
5 (10 §)Esa Jantunen
Eija Ruotsalainen

Muut läsnäolijat

Risto Salmi, lakimies, läsnäolo-oikeutettu
Irma Ihalainen, sihteeri
Helena Pehkonen, valmistelija, läsnäolo-
oikeutettu

Poissa

Paavo Autere, lakimies, läsnäolo-oikeutettu

Asiat 6 - 14 §

Allekirjoitukset

Tatu Kemppainen
puheenjohtajaJarmo J. Koski
puheenjohtaja, asia 5 (10 §)Irma Ihalainen
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Olemme tarkastaneet pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulun ja teh-
tyjen päätösten kanssa yhtäpitäväksi.

Esa Jantunen

Eija Ruotsalainen

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Kuopiossa 26.4.2021

Irma Ihalainen
sihteeri

Käsiteltävät asiat

Nro	§	Otsikko	Liite/Oheismateriaali	Sivu
1	6 §	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus		3
2	7 §	Kokouksessa pidettävän pöytäkirjan tarkastajien valitseminen		4
3	8 §	Valtion tutkimusrahoitus vuoden 2021 VTR-tutkimushankehakemuksille	1	5
4	9 §	Valtion tutkimusrahoituspäätökset 2021: Dosenttitason tutkimushankkeet	2-6	8
5	10 §	Valtion tutkimusrahoituspäätökset 2021: Tohtoritason tutkimushankkeet	7	10
6	11 §	Valtion tutkimusrahoituspäätökset 2021: Väitöskirja-tutkimushankkeet	8	11
7	12 §	VTR-organisaatiosiiro- ja VTR-muutoshakemusten päätökset		12
8	13 §	Muut asiat		13
9	14 §	Seuraava kokous		14

Muutoksenhaku

Erva-tutkimustoimikunnan muutoksenhakuohje	15
--	----

6 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenhuudon yhteydessä jokainen kokoukseen osallistuva vakuutti olevansa etäyhteydellä kokoukseen osallistuessaan yksin siinä tilassa, mistä osallistuu kokoukseen ja että kokousta ei pysty kukaan ulkopuolinen seuraamaan eikä kuuntelemaan käytyjä keskusteluja eikä niitä tallenneta. Todettiin, että salaiset ja ei julkiset asiakirjat tulee jokaisen jäsenen hävittää asianmukaisesti kokouksen jälkeen.

7 §

Kokouksessa pidettävän pöytäkirjan tarkastajien valitseminen

KYS erva-tutkimustoimikunta valitsee pöytäkirjantarkastajat.

Päätös

KYS erva-tutkimustoimikunta valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Esa Jantusen ja Eija Ruotsalaisen.

Valtion tutkimusrahoitus vuoden 2021 VTR-tutkimushanhakemuksille

Erva-tutkimustoimikunta 8.4.2021 8 §

Valmistelija:

erva-tutkimuskoordinaattori Helena Pehkonen, puh. 044 717 6040

sähköpostiosoite: helena.pehkonen@kuh.fi

Vuonna 2021 on saatu Sosiaali- ja terveysministeriöltä valtion tutkimusrahoitusta (VTR) yhteensä 2.654.400 €. KYS erva-tutkimustoimikunnan arvioidut menot ovat 300.000 €. Aiemmilla vuosilla käyttämättä jääneet VTR-varat ovat yhteensä 217.983, 51 €. Rahoitusta on jaettavissa VTR-tutkimushankkeille yhteensä 2.572.383.51 €.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti kokouksessa 22.10.2020, että rahoituskauden 2020 - 2023 VTR-haussa, arvioinnissa ja rahoituksen jaossa käytetään samoja ehtoja kuin vuodelle 2020 on päätetty.

VTR-hakuaikataulu

hakukuulutus julkistettiin 5.1.2021

hakuaika oli 12.1.2021 - 11.2.2021

arviointi toteutui ajalla 15.2.-22.3.2021

päätös, kokous 8.4.2021

VTR-rahoituspäätösten julkistaminen 26.4.2021

Aiempana vuonna on päätetty, että rahoitusta käytetään hakuluokkiin seuraavasti:

- tutkimushankkeet: dosenttitaso 35 - 60 %
- tutkimushankkeet: tohtoritaso 15 - 40 %
- väitöskirjatutkimushankkeet: 15 - 40 %

Haku ja arviointi toteutettiin eTutkija-järjestelmässä. Ennen ulkopuolista arviointia KYSin Tiedepalvelukeskuksessa pisteytettiin hakemuslomakkeen kohdassa 4.1 annettujen tietojen perusteella.

Ulkopuoliset arvioijat pisteyttivät yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen tavoitteet ja painoalueet hakemuksessa annettujen tietojen perusteella. Jokainen hakemus sai viisi arviointia.

Yhteenveto VTR-tutkimushanhakemusten arviointipisteistä ja kirjallisista arvioinneista sekä ehdotus VTR-rahoituksen jaosta 2021 esitetään kokouksessa 8.4.2021.

VTR-rahoituspäätösten julkistamisen yhteydessä lähetetään hakijalle yhteenveto hakemuksen saamasta arvioinnista (pisteet ja kirjallinen arviointi).

Esitys

KYS erva-tutkimustoimikunnan puheenjohtaja

KYS erva-tutkimustoimikunta jakaa dosentti-, tohtori- ja väitöskirjatason tutkimushankkeisiin yhteensä 2.572.383,51 €. Summa sisältää aiemmilta vuosilta käyttämättä jäänyttä valtion tutkimusrahoitusta 217.983,51 €.

Jakoesityksessä rahoituksen kohdentaminen viime vuoden tapaan enemmän tohtori- ja väitöskirjatutkimushankeluokkiin linjautuu Sosiaali- ja terveysministeriön antamiin ohjeisiin esimerkiksi tutkijan urapolkumallin tukemisesta. Tutkijoiden alkuvaiheen tutkimustoiminnan tukeminen varmistaa KYS erva-alueelle laadukkaan terveystieteellisen tutkimustoiminnan myös tulevaisuudessa.

Päätös

KYS erva-tutkimustoimikunta otti tiedoksi yliopistotasoiseen terveyden tutkimukseen jaettavan rahasumman KYS erva-alueella.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti viime vuoden tapaan rahoituksen kohdentamisessa huomioida Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 188/2019 määrittelemät yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen painoalueet sekä painottaa rahoituksen kohdentamista erityisesti nuorten tutkijoiden urapolun tukemiseen. Tutkijoiden alkuvaiheen tutkimustoiminnan tukeminen varmistaa KYS erva-alueelle laadukkaan terveystieteellisen tutkimustoiminnan myös tulevaisuudessa.

KYS erva-tutkimustoimikunta keskusteli arvioijilta saatujen palautteiden pohjalta siitä, että tulisiko arvioitsijapohjaa laajentaa. Tutkimustoimikunta päätti, että otetaan tämä asia käsittelyyn, kun seuraavan nelivuotiskauden VTR-haku- ja -jakoperiaatteita laaditaan.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti, että tämän vuoden VTR-jako toteutetaan esityksen mukaisesti.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Erva-tutkimustoimikunta

Pöytäkirja

08.04.2021

2/2021

8 §

7 (17)

Liitteet

1 Valtion rahoitus yliopistotasoiseen terveyden tutkimukseen vuonna 2021

9 §

1689/02.05.02.02/2020

Valtion tutkimusrahoituspäätökset 2021: Dosenttitason tutkimushankkeet

Erva-tutkimustoimikunta 8.4.2021 9 §

Valmistelija:

erva-tutkimuskoordinaattori helena.pehkonen@kuh.fi, p. 044 7176040

KYSin erityisvastuualueen valtion yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoitushaku vuonna 2021 toteutettiin 12.1.2021 – 11.2.2021. Määräaikaan mennessä hakemuksia tuli yhteensä 142. Näistä dosenttitason tutkimushankeluokkaan tuli 51 hakemusta (35,92 % kaikista hakemuksista). Edelliseen vuoteen verrattuna hakemusmäärä on laskenut neljä (4) kappaletta.

Esitys

KYS erva-tutkimustoimikunnan puheenjohtaja

Tutkimusrahoituksesta esitetään käytettäväksi 35 % dosenttitason tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

KYS erva-tutkimustoimikunta keskustelelee dosenttitason tutkimushankkeiden VTR:n hausta, arvioinnista, jaosta ja tekee tutkimusrahoituspäätökset vuoden 2021 VTR-rahoituksen jaosta.

Päätös

KYS erva-tutkimustoimikunnan jäsen Tero Hallikainen poistui esteellisenä Teamsista asian käsittelyn ajaksi.

KYS erva-tutkimustoimikunta käsitteli yhteenvedot tutkijoiden virka- ja työsuhteista, VTR-tutkimushankehakemusten arviointipisteistä, kirjallisista arvioinneista ja puheenjohtajan ehdotuksen dosenttiluokan VTR-rahoituksen jaosta vuonna 2021.

VTR- hakuohjeessa vuodelle 2021 kohdassa 2 todetaan, että tutkimusrahoituksen hakijan on oltava tosiasiallisesti työssä vähintään 20 % työ- tai virkasuhteessa KYS erva-alueen VTR-kelpoisessa hakijaorganisaatiossa rahoituksen koko ajan (haku-, arviointi-, päätös- ja käyttöaikana). Samassa kohdassa jatketaan, että konsultaatiosopimuksella työsuhteessa olevat henkilöt voivat toimia tutkimusryhmässä, mutta eivät VTR-rahoituksen hakijana.

Itä-Suomen yliopisto (UEF) ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri(PSSH) ovat solmineet sopimuksen, jotka ovat tulleet voimaan vuosien 2019 ja 2021 alusta. UEF:iin virkasuhteessa olevan professorin työajasta käytetään 20 % PSSHP:n hyväksi ja 80 % virkasuhteesta UEF: iin. Osapuolina sopimuksessa ovat olleet UEF ja PSSHP. Sopimuksella ei olla mitenkään määriteltä sitä, että professori olisi miltään osin virkasuhteessa PSSHP: iin.

VTR-rahoituksen hakijoista professori Ursula Schwab (Schwab) ja dosentti Anu Ruusunen (Ruusunen) ovat hakeneet tutkimusrahoitusta dosenttiluokassa. Schwab (kirjelmän päiväys 6.4.2021) ja Ruusunen (kirjelmän päiväys 1.4.2021) ovat molemmat toimittaneet kirjelmänsä tutkimustoimikunnalle oman viranhoidonsa sisällöstä. Molemmat sekä Schwab ja Ruusunen tuovat selvityksessään ilmi sen, että heidän viranhoidostaan 20 % kohdistuu UEF:in ja PSSHP:n sopimuksen mukaisesti PSSHP:n omistaman Kuopion yliopistollisen sairaalaan (KYS).

Kumpikaan Schwab tai Ruusunen eivät omankaan selvityksensä mukaisesti ole virkasuhteessa PSSHP: iin. Schwabin ja Ruusunen käsityksen mukaisesti heidän hakemuksensa on hyväksyttävä sillä perusteella, että heidän viranhoidostaan 20 % kohdistuu KYS:iin.

VTR- hakuohjeessa todetaan selvästi, että hakijan tulee olla vähintään 20 % suuruisella panoksella työ- tai virkasuhteessa VTR-hakukelpoiseen organisaatioon. Tämä ehto ei täyty sillä, että viranhoidon työpanos tehdään tosiasiallisesti 20 % suuruisesti VTR-hakukelpoiseen organisaatioon eli tässä tapauksessa PSSHP: iin.

KYS erva-tutkimustoimikunta on käsitellyt sekä Schwabin ja Ruusunen hakemukset ja tullut yksimielisesti siihen lopputulokseen, että koska professori Ursula Schwabilla ja dosentti Anu Ruususenella ei ole virkasuhdetta voimassa VTR- hakukelpoiseen organisaatioon, niin heidän molempien hakemukset hylätään.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti myöntää rahoitusta dosenttihakuluokan hakemuksille ehdotuksen mukaisesti ottaen huomioon Ursula Schwabin ja Anu Ruusunen hakemusten hylkäämisen.

Liitteet

- 2 Dosenttitason tutkimushankkeet 2021 päätös
- 3 Sopimus Itä-Suomen yliopiston ravitsemusterapian professorin tehtäviin liittyvistä järjestelyistä
- 4 Sopimus ravitsemusterapian kliinisen opettajan tehtävien järjestelyistä
- 5 Selvitys työnkuvasta KYS:ssa Ursula Schwab
- 6 Selvitys työnkuvasta KYS:ssa Anu Ruusunen

10 §

1689/02.05.02.02/2020

Valtion tutkimusrahoituspäätökset 2021: Tohtoritason tutkimushankkeet

Erva-tutkimustoimikunta 8.4.2021 10 §

Valmistelija:

erva-tutkimuskoordinaattori helena.pehkonen@kuh.fi, p. 044-7176040

KYSin erityisvastuualueen valtion yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoitushaku vuonna 2021 toteutettiin 12.1.2021 – 11.2.2021. Määräaikaan mennessä hakemuksia tuli yhteensä 142. Näistä tohtoritason tutkimushankeluokkaan tuli 35 hakemusta (24,65 % kaikista hakemuksista). Edelliseen vuoteen verrattuna hakemusmäärä on kasvanut yhdellä kappaleella.

Esitys

KYS erva-tutkimustoimikunnan varapuheenjohtaja

Tutkimusrahoituksesta esitetään käytettäväksi 39,99 % tohtoritason tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

KYS erva-tutkimustoimikunta keskustelee tohtoritason tutkimushankkeiden VTR:n hausta, arvioinnista, jaosta ja tekee tutkimusrahoituspäätökset vuoden 2021 VTR-rahoituksen jaosta.

Päätös

KYS erva-tutkimustoimikunnan jäsen Tero Hallikainen ja puheenjohtaja Tatu Kemppainen poistuivat esteellisenä Teamsista asian käsittelyn ajaksi. Puheenjohtajana toimi varapuheenjohtaja Jarmo J. Koski.

KYS erva-tutkimustoimikunta käsitteli yhteenvedot tutkijoiden virka- ja työsuhteista, VTR-tutkimushankehakemusten arviointipisteistä, kirjallisista arvioinneista ja puheenjohtajan ehdotuksen tohtoriluokan VTR-rahoituksen jaosta vuonna 2021.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti myöntää rahoitusta tohtoritason tutkimushankehakemuksille ehdotuksen mukaisesti. Päätöksessä on rahoitusta kohdistettu enemmän tohtoritason tutkimushankkeille tutkijoiden alkuvaiheen tutkimustoiminnan ja urapolun tukemiseen aiempaan vuonna tehdyn periaatteen mukaisesti.

Liitteet

7 Tohtoritason tutkimushankkeet 2021 päätös

11 §

1689/02.05.02.02/2020

Valtion tutkimusrahoituspäätökset 2021: Väitöskirjatutkimushankkeet

Erva-tutkimustoimikunta 8.4.2021 11 §

Valmistelija:

erva-tutkimuskoordinaattori helena.pehkonen@kuh.fi, p. 044 717 6040

KYSin erityisvastuualueen valtion yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoitushaku vuonna 2021 toteutettiin 12.1.2021 – 11.2.2021. Määräaikaan mennessä hakemuksia tuli yhteensä 142. Näistä väitöskirjatutkimushankkeiluokkaan tuli 56 hakemusta (39,44 % kaikista hakemuksista). Edelliseen vuoteen verrattuna hakemuskäärä on kasvanut kahdeksan kappaletta.

Esitys

KYS erva-tutkimustoimikunnan puheenjohtaja

Tutkimusrahoituksesta esitetään käytettäväksi 25,01 % väitöskirjatutkimushankkeiden rahoittamiseen.

KYS erva-tutkimustoimikunta keskustelee väitöskirjatutkimushankkeiden VTR:n hausta, arvioinnista, jaosta ja tekee tutkimusrahoituspäätökset vuoden 2021 VTR-rahoituksen jaosta.

Päätös

KYS erva-tutkimustoimikunnan jäsen Pauliina Aukee poistui esteellisenä Teamsista asian käsittelyn ajaksi.

KYS erva-tutkimustoimikunta käsitteli yhteenvedot tutkijoiden virka- ja työsuhteista, VTR-tutkimushankehakemusten arviointipisteistä, kirjallisista arvioinneista ja puheenjohtajan ehdotuksen väitöskirjatutkimushankeluokan VTR-rahoituksen jaosta vuonna 2021.

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti myöntää rahoitusta väitöskirjatutkimushankehakemuksille ehdotuksen mukaisesti.

Liitteet

8 Väitöskirja tutkimushankkeet 2021 päätös

12 §

1417/13.00.00/2019

VTR-organisaatiosiiro- ja VTR-muutoshakemusten päätökset

Erva-tutkimustoimikunta 8.4.2021 12 §

Valmistelija:

Erva-tutkimuskoordinaattori Helena Pehkonen, puh. 044 717 6040, sähköpostiosoite helena.pehkonen@kuh.fi

KYSin johtajaylilääkäri on ilmoittanut, että vuoden 2021 alusta alkaen VTR-organisaatiosiiro- ja VTR-muutoshakemukset päättää tutkimus- ja innovaatiojohtaja. Päätösvaltuuden muutos liittyy KYSin toimintaohjeen päivitykseen. Alkuvuonna 2021 päätökset on tehnyt KYSin johtajaylilääkäri, koska uuden tutkimus- ja innovaatiojohtajan virkasuhde on voimassa 1.4.2021 alkaen.

Esitys

KYS erva-tutkimustoimikunnan puheenjohtaja

KYS erva-tutkimustoimikunta keskustelelee asiasta.

Päätös

KYS erva-tutkimustoimikunta keskusteli asiasta ja päätti, että puheenjohtaja Tatu Kempainen selvittää asiaa KYSin johdon kanssa. Otetaan asia uudelleen käsittelyyn seuraavassa kokouksessa.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

Erva-tutkimustoimikunta

Pöytäkirja

08.04.2021

2/2021

13 (17)

13 §

13 §

Muut asiat

Päätös

Ei ollut.

14 §

Seuraava kokous

Päätös

KYS erva-tutkimustoimikunta päätti, että tarvittaessa pidetään seuraava kokous ke 16.6.2021 klo 12-13, Teams.

Syksyn kokouksen aika sovitaan myöhemmin.

Erva-tutkimustoimikunnan muutoksenhakuohje

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusoikeus ja -perusteet

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

Pykälät: 9, 10 ja 11

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Oikaisuvaatimusviranomaisena, jolle oikaisuvaatimus tehdään, toimii KYS erva-tutkimustoimikunta, osoite: Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Kirjaamo, PL 100, 70029 KYS.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen mukana tulee olla päätös, johon oikaisua vaaditaan, sekä selvitys siitä päivästä, mistä oikaisuvaatimusta koskeva aika edellä sanotun mukaan on luettava.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

B. VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin haetaan muutosta hallintovalituksella:

Pykälät:

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.

Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio
Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio
Puhelin: 029 56 42500, asiakaspalvelu 029 56 42502
Fax: 029 56 42501
sähköposti: ita-suomi.hao(at)oikeus.fi
Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksuista säädetään tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015).